

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายวรวิทย์ กังคศิเทียม ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๖๖

วันที่ ๓๑ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { นายธีรยุทธ สุวรรณเกษร ผู้ร้อง
นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ หัวหน้าพรรคก้าวไกล ที่ ๑
พรรคก้าวไกล ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดทราบว่ามีกรกระทำตามวรรคหนึ่ง ย่อมมีสิทธิร้องต่ออัยการสูงสุดเพื่อร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวได้” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่อัยการสูงสุดมีคำสั่งไม่รับดำเนินการตามที่ร้องขอ หรือไม่ดำเนินการภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ ผู้ร้องขอจะยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “การดำเนินการตามมาตรานี้ไม่กระทบต่อการดำเนินคดีอาญาต่อผู้กระทำการตามวรรคหนึ่ง” บทบัญญัติดังกล่าวมีความมุ่งหมายเพื่อเป็นมาตรการปกป้องคุ้มครองระบอบการปกครองของประเทศให้เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ๒ ประการ คือ ระบอบประชาธิปไตย และพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คำว่า “ระบอบประชาธิปไตย” เป็นรูปแบบการปกครองที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน ส่วนคำว่า “พระมหากษัตริย์ทรงเป็น

ประมุข” เป็นการให้ความหมายถึงประมุขของรัฐว่า ประเทศนั้นปกครองโดยมีประมุขของรัฐรูปแบบพระมหากษัตริย์ หลักการของบทบัญญัติมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ปรากฏเป็นครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๙๕ มาตรา ๓๕ และบัญญัติในทำนองเดียวกันไว้ในรัฐธรรมนูญต่อมาทุกฉบับ เป็นการวางหลักการเพื่อพิทักษ์ปกป้องการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขจากภัยคุกคามอันเกิดจากการกระทำซึ่งเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ ในลักษณะมุ่งหมายให้หลักการและคุณค่าทางรัฐธรรมนูญที่รองรับการดำรงอยู่ของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมิให้ล้มเลิกหรือสูญหายไป บทบัญญัติมาตรานี้จึงมีความมุ่งหมายมิให้มีการใช้สิทธิและเสรีภาพที่จะส่งผลเป็นการบั่นทอนทำลายหลักการพื้นฐานของรัฐธรรมนูญ และสันคณอนรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของไทยที่ดำรงอยู่ให้เสื่อมโทรม หรือต้องสิ้นสลายไป จึงบัญญัติให้มีกลไกปกป้องระบอบการปกครอง (self-defending democracy) จากการถูกบั่นทอนบ่อนทำลายโดยการใช้สิทธิและเสรีภาพทางการเมืองที่เกินขอบเขตของบุคคลหรือพรรคการเมืองไว้

การที่ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยรัฐธรรมนูญบัญญัติให้พระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหนึ่งนั้น สืบเนื่องมาจากเหตุผลทางประวัติศาสตร์ โบราณราชประเพณี นิติประเพณี ซึ่งนอกจากจะมีลักษณะเป็นสถาบันหลักของประเทศแล้ว องค์พระมหากษัตริย์ยังทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะที่ผู้ใดจะละเมิดมิได้ จะกล่าวหาหรือฟ้องร้องในทางใด ๆ มิได้ และเพื่อรักษาพระเกียรติคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ ผดุงไว้ซึ่งเกียรติยศของประเทศและรักษาคุณลักษณะประการสำคัญของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จึงมีความชอบธรรมที่ต้องมีกฎหมายคุ้มครองมิให้มีการละเมิดพระมหากษัตริย์ในฐานะที่ทรงเป็นประมุขของรัฐและสถาบันหลักของประเทศตามที่รัฐธรรมนูญได้ให้การรับรองและคุ้มครองไว้ตามมาตรา ๖ ที่บัญญัติว่า “องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้” และมีประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ บัญญัติว่า “ผู้ใดหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบห้าปี” ซึ่งเป็นการกำหนดโทษที่สูงกว่าบุคคลธรรมดาโดยทั่วไปตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ และมาตรา ๓๔๓

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) หัวหน้าพรรคก้าวไกล ในขณะที่ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคก้าวไกล ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิด

ฐานหมิ่นประมาท) ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มีเนื้อหาให้ย้ายมาตรา ๑๑๒ จากลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรมาอยู่ลักษณะ ๑/๒ ความผิดเกี่ยวกับพระเกียรติของพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และเกียรติยศของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ลดอัตราโทษหมิ่นประมาทพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เพิ่มบทบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดสามารถพิสูจน์เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษได้ บัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้ โดยให้สำนักพระราชวังเป็นผู้ร้องทุกข์ ระหว่างการหาเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๖ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ใช้นโยบายของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ในการหาเสียงเลือกตั้งเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ซึ่งมีเนื้อหาเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวและยังดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับผู้ถูกร้องทั้งสองมีพฤติการณ์รณรงค์ให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายดังกล่าวเรื่อยมา การเข้าร่วมการประชุมซึ่งจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มีกรรมการบริหารพรรค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นผู้ต้องหาหรือเป็นนายประกันผู้ต้องหาในความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เคยแสดงความคิดเห็นทั้งให้แก้ไขและยกเลิกกฎหมายดังกล่าวผ่านการจัดกิจกรรมทางการเมืองและสื่อสังคมออนไลน์เรื่อยมา

มีข้อที่ต้องพิจารณาเบื้องต้นก่อนว่า การเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ของผู้ถูกร้องทั้งสองสามารถกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

เห็นว่า กฎหมายหรือพระราชบัญญัติเป็นกฎเกณฑ์ที่ผู้มีอำนาจตราขึ้นเพื่อใช้บังคับบุคคลให้ปฏิบัติตามเป็นการทั่วไปเพื่อกำหนดระเบียบแห่งความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลหรือระหว่างบุคคลกับรัฐหรือเพื่อให้ใช้ในการบริหารประเทศ การที่สังคมหนึ่งจะอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยไม่เกิดการเอาัดเอาเปรียบย่อมจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอนและเป็นธรรม เมื่อฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาเป็นองค์กรหลักในการใช้อำนาจอธิปไตยในด้านนิติบัญญัติของประเทศภายใต้หลักการตามรัฐธรรมนูญ (Constitutional Principles) การใช้อำนาจในการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติจึงเป็นการใช้อำนาจที่ได้รับมอบมาจากรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือว่าเป็นนิติกรรมทางนิติบัญญัติ การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองเสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ต่อสภาผู้แทนราษฎรถือเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะเสนอกฎหมายได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) อันเป็นการกระทำทางนิติบัญญัติไม่ใช่การกระทำที่เป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ และกระบวนการพิจารณาร่างกฎหมาย

ของฝ่ายนิติบัญญัติมีขั้นตอนในการกลั่นกรอง ตั้งแต่การเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมาย มีการพิจารณาอยู่ในขั้นตอนของสภาผู้แทนราษฎรถึงสามวาระ ได้แก่ วาระที่ ๑ ซึ่งเป็นขั้นตอนพิจารณาหลักการของร่างกฎหมาย โดยผู้เสนอร่างกฎหมายจะมาชี้แจงหลักการและเหตุผลประกอบความจำเป็นที่ต้องออกกฎหมายนั้น ๆ จากนั้นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสภาจะอภิปรายเหตุผลคัดค้านหรือสนับสนุนถามข้อสงสัยและตั้งข้อสังเกต แล้วจึงขอมติที่ประชุมของสภาผู้แทนราษฎรว่าจะรับหลักการหรือไม่ วาระที่ ๒ ขั้นการพิจารณาโดยคณะกรรมการธิการ เป็นการพิจารณาร่างกฎหมายเป็นรายมาตรา โดยคณะกรรมการธิการ ซึ่งอาจเป็นได้ทั้งในรูปแบบคณะกรรมการเต็มสภา หรือรูปแบบของคณะกรรมการที่สภาแต่งตั้ง ที่จะทำหน้าที่แปรญัตติด้วยการเพิ่มเติม ตัดทอน หรือแก้ไขบางมาตรา หรือบางถ้อยคำให้สมบูรณ์ขึ้น แต่ต้องไม่ขัดแย้งกับหลักการของร่างกฎหมายฉบับนั้น และวาระที่ ๓ เรียกว่า ขั้นลงมติเห็นชอบ เป็นการลงมติเห็นชอบร่างกฎหมายทั้งฉบับ ซึ่งหลังจากผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ร่างกฎหมายดังกล่าวต้องนำเข้าสู่การพิจารณากลั่นกรองของวุฒิสภาอีกขั้นตอนหนึ่ง และภายหลังวุฒิสภาให้ความเห็นชอบแล้ว รัฐธรรมนูญ และมาตรา ๑๔๕ ยังระบุให้นายกรัฐมนตรีรอไว้ ๕ วัน จึงให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ภายใน ๒๐ วัน เมื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยแล้ว จึงให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายได้ ทั้งนี้ นอกเหนือจากกระบวนการนิติบัญญัติแล้ว หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาหรือนายกรัฐมนตรี เห็นว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญสามารถเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี ให้ส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ จึงเป็นการกระทำตามหน้าที่และอำนาจในฐานะฝ่ายนิติบัญญัติสามารถกระทำได้โดยชอบด้วยกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ในการกระทำตามหน้าที่และอำนาจดังกล่าวต้องกระทำภายในขอบเขตของฝ่ายนิติบัญญัติและภายใต้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ โดยไม่นำประเด็นการแก้ไขดังกล่าวมาเป็นประเด็นทางการเมือง และใช้เป็นนโยบายในการหาเสียงกับประชาชน เพราะจะเป็นการดึงเอาสถาบันพระมหากษัตริย์มาเป็นคู่ขัดแย้งกับประชาชน และจะเป็นการขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ที่บัญญัติให้องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้

มีข้อที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองเสนอแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มีเนื้อหาและความมุ่งหมายอย่างไร

เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ นายพิธา ลิ่มเจริญรัตน์ (ผู้ถูกร้องที่ ๑) หัวหน้าพรรคก้าวไกล ในขณะที่ และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคก้าวไกล ได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (แก้ไขเกี่ยวกับความผิดฐานหมิ่นประมาท) ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เพื่อแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มีเนื้อหาให้ย้ายมาตรา ๑๑๒ จากลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรมาอยู่ลักษณะ ๑/๒ ความผิดเกี่ยวกับพระเกียรติของพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท และเกียรติยศของผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ลอดัตราโทษหมิ่นประมาทพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เพิ่มบทบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดสามารถพิสูจน์เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษได้ บัญญัติให้เป็นความผิดอันยอมความได้โดยให้สำนักพระราชวังเป็นผู้ร้องทุกข์

เห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ ความผิด ได้แบ่งลักษณะความผิดเป็น ๑๒ ลักษณะ โดยจัดเรียงตั้งแต่ลักษณะความผิดอันเป็นการกระทำที่กระทบต่อรัฐ ความผิดที่เป็นการกระทำที่กระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดที่เป็นการกระทำต่อสาธารณชน ความผิดที่กระทบต่อสังคมและบุคคล และความผิดที่กระทบต่อปัจเจกบุคคล โดยเป็นการบัญญัติเรียงลำดับตามความสำคัญและความร้ายแรงในแต่ละหมวดในแต่ละมาตราไว้ โดยประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ อยู่ในลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร เนื่องจากต้องการคุ้มครองทั้งความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรและเกียรติยศของประมุขของรัฐ สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ ที่บัญญัติรับรองว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สถาบันพระมหากษัตริย์จึงมีความสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศ เพราะพระมหากษัตริย์กับประเทศไทยหรือชาติไทยดำรงอยู่คู่กันเป็นเนื้อเดียวกัน เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ และดำรงความเป็นปึกแผ่นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในประเทศ การกระทำความผิดต่อสถาบันพระมหากษัตริย์จึงเป็นการกระทำความผิดต่อความมั่นคงของประเทศด้วย การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองเสนอให้ย้ายประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ออกจากลักษณะ ๑ ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร เป็นการกระทำเพื่อมุ่งผลให้ความผิดตามมาตรา ๑๑๒ ไม่เป็นความผิดที่มีความสำคัญและความร้ายแรงระดับเดียวกับความผิดในหมวดของลักษณะ ๑ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร และไม่ให้อันเป็นความผิดที่กระทบต่อความมั่นคงของประเทศอีกต่อไป และมีเจตนามุ่งหมายที่จะแยกสถาบัน

พระมหากษัตริย์กับความเป็นชาติไทยออกจากกัน ซึ่งมีผลกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะที่ทรงเป็นประมุขของรัฐและเป็นสถาบันหลักของประเทศ จึงเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของรัฐอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยที่ ๒๘ - ๒๙/๒๕๕๕ วางหลักเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ไว้ว่า การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มีลักษณะของการกระทำความผิดที่มีความร้ายแรงมากกว่าการดูหมิ่น หรือหมิ่นประมาทต่อบุคคลธรรมดาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ ประกอบกับเพื่อพิทักษ์ ปกป้องพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ มิให้ถูกล่วงละเมิดโดยการหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตมาดร้ายได้โดยง่าย

กรณีที่ผู้ถูกร้องทั้งสองเสนอให้ลดอัตราโทษของประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยหมิ่นประมาทพระมหากษัตริย์เป็น “ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสามแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” และหมิ่นประมาทพระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เป็น “ระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” นั้น เห็นว่า วัตถุประสงค์ของการลงโทษในคดีอาญา ประการหนึ่ง คือ เพื่อเป็นการข่มขู่ ยับยั้งไม่ให้คนทั่วไปกระทำความผิด และไม่ให้ผู้กระทำแล้วทำผิดซ้ำอีก เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขตัวผู้กระทำความผิด โดยการลงโทษจะต้องประกอบด้วยวัตถุประสงค์หลายประการประกอบกัน อัตราการกำหนดโทษในความผิดอาญาจึงต้องบัญญัติให้เหมาะสมและสร้างดุลยภาพภายในขอบเขตวัตถุประสงค์ของการลงโทษดังกล่าว สำหรับเจตนารมณ์ของการกำหนดระวางโทษตามมาตรา ๑๑๒ นั้น ปรากฏตามคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๔๑ ที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตราดังกล่าวโดยให้เหตุผลว่าระวางโทษของมาตรานี้ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน สมควรแก้ไขอัตราโทษเหล่านั้นให้สูงขึ้น เมื่อลดอัตราโทษลงแล้ว อาจทำให้บุคคลทั่วไปไม่เกรงกลัวต่อโทษเพราะเป็นอัตราโทษที่ไม่มีความรุนแรง และผู้ที่เคยกระทำความผิดแล้วอาจกระทำความผิดซ้ำเพราะการกำหนดโทษดังกล่าวไม่มีมาตรการที่ทำให้ผู้กระทำความผิดลดความรู้สึกต่อต้านกฎหมายและกลับมามีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีและเห็นดีเห็นชอบกับการปฏิบัติตามกฎหมาย จึงกระทบต่อวัตถุประสงค์ของการลงโทษในคดีอาญาในการป้องปรามบุคคลทั่วไปไม่ให้กระทำความผิด หรือไม่ให้ผู้กระทำความผิดแล้วกระทำความผิดซ้ำ หรือการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูตัวผู้กระทำความผิด ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มจำนวนผู้กระทำความผิดและการกระทำความผิดที่กระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในท้ายที่สุด

กรณีและผู้ถูกร้องทั้งสองเสนอให้มีการบัญญัติเหตุยกเว้นความผิดหรือยกเว้นโทษไว้ในทำนองเดียวกันกับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๙ และมาตรา ๓๓๐ นั้น เห็นว่า การที่ร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ของผู้ถูกร้องทั้งสองให้เพิ่มบทบัญญัติให้ผู้กระทำความผิดสามารถพิสูจน์เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษได้ตามร่างมาตรา ๖ ให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๓๕/๗ ผู้ใดติชม แสดงความคิดเห็น หรือแสดงข้อความโดยสุจริต เพื่อรักษาไว้ซึ่งการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เพื่อดำรงไว้ซึ่งรัฐธรรมนูญ หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ผู้นั้นไม่มีความผิด และมาตรา ๑๓๕/๘ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดพิสูจน์ได้ว่าข้อที่หาว่าเป็นความผิดนั้นเป็นความจริง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดจะใช้ข้อกล่าวอ้างว่าตนเข้าใจผิดและเชื่อโดยสุจริตว่าเป็นความจริง เป็นข้อต่อสู้และขอพิสูจน์ความจริงในทุกคดี เช่นเดียวกับการที่ผู้กระทำความผิดในคดีหมิ่นประมาทบุคคลทั่วไปยกขึ้นต่อสู้ ทั้งที่ลักษณะของการกระทำความผิดที่มีความร้ายแรงมากกว่าและเจตนาของบทบัญญัติดังกล่าวมุ่งประสงค์เคารพและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ประกอบกับหากมีการพิจารณาคดีก็จะต้องมีการสืบพยานหลักฐานและมีการพิสูจน์เหตุดังกล่าว ซึ่งอาจจำเป็นต้องพาดพิงหรือกล่าวหาสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งอยู่ในสถานะอันควรเคารพสักการะอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ย่อมไม่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ที่บัญญัติให้องค์พระมหากษัตริย์ทรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้

กรณีและผู้ถูกร้องทั้งสองเสนอร่างกฎหมายให้ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ เป็นความผิดอันยอมความได้และให้สำนักพระราชวังเป็นผู้ร้องทุกข์ นั้น มีเจตนาที่จะให้การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๑๒ ซึ่งเป็นความผิดอาญาแผ่นดินมีผลกระทบต่อบ้านพระมหากษัตริย์และกระทบต่อความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรไทย รัฐจึงต้องเข้าดำเนินการเอาตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษกลายเป็นความผิดที่มีความเป็นอาชญากรรมน้อย เพื่อให้มีคุณธรรมทางกฎหมายเป็นเรื่องส่วนพระองค์ของสถาบันพระมหากษัตริย์เท่านั้น เป็นการลดสถานะความคุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้รัฐไม่ต้องเป็นผู้เสียหายในความผิดดังกล่าวโดยตรงอีกต่อไป ส่งผลให้การกระทำความผิดตามมาตรา ๑๑๒ ไม่ใช่การกระทำความผิดที่กระทบต่อชาติและประชาชน ทั้งที่การกระทำความผิดดังกล่าวย่อมเป็นการทำร้ายจิตใจของชนชาวไทยที่มีความเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์เพราะทรงเป็นประมุขและศูนย์รวมความเป็นชาติที่รัฐจำเป็นต้องคุ้มครองและต้องเป็นผู้เสียหาย การให้สำนักพระราชวังเป็นผู้ร้องทุกข์เป็นการผลักภาระให้สำนักพระราชวังเพื่อให้เกิดเป็นคู่กรณีกับประชาชนโดยตรง อันทำให้เกิดความรู้สึกเป็นปรีดิ์กับพระมหากษัตริย์

ดังนั้น แม้การเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ จะเป็นกระบวนการทางนิติบัญญัติที่ผู้ถูกร้องทั้งสองสามารถกระทำได้ และร่างกฎหมายดังกล่าวไม่ได้รับการบรรจุในวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรก็ตาม เนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคก้าวไกลเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. แก้ไขมาตรา ๑๑๒ ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายสุชาติ ตันเจริญ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่ ๑ (ในขณะนั้น) เป็นผู้พิจารณาเรื่องระเบียบวาระมีความเห็นว่าร่างกฎหมายดังกล่าวอาจขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงส่งคืนให้แก้ไข แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ในฐานะหัวหน้าพรรคก้าวไกลมีหนังสือยืนยันไม่แก้ไข จึงไม่ได้มีการบรรจุเข้าวาระการประชุม เมื่อพิจารณาเนื้อหาของร่างกฎหมายที่ผู้ถูกร้องทั้งสองเสนอเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความคิดเห็นของผู้ถูกร้องทั้งสองที่มีเจตนาปรารถนาต้องการลดทอนการคุ้มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ลงผ่านร่างกฎหมายโดยอาศัยกระบวนการทางนิติบัญญัติเพื่อสร้างความชอบธรรม โดยซ่อนเร้นวิธีการผ่านกระบวนการทางรัฐสภา เพื่อให้มีการเซาะกร่อนบ่อนทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์โดยวิธีการลดทอนความสำคัญของสถาบันให้ต่ำลงหรืออ่อนแอลง จนนำไปสู่การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในที่สุด ดังนั้น ผู้ถูกร้องย่อมทราบอยู่แล้วว่าการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ในลักษณะดังกล่าวข้างต้น เป็นการไม่เหมาะสม แต่ผู้ถูกร้องทั้งสองยังคงไม่นำพาและนำมาใช้เป็นนโยบายในการมาใช้หาเสียง การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองจึงกระทำการที่ไม่บังควรและไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖

มีข้อที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่า การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองใช้นโยบายเสนอการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ในการหาเสียงเลือกตั้งเป็นการกระทำล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือไม่ นั้น เห็นว่า ผู้ถูกร้องทั้งสอง โดยเฉพาะผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้รับทราบการท้วงติงจากประธานสภาผู้แทนราษฎรในปัญหาว่า อาจจะขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ที่บัญญัติให้องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้ และมีการท้วงติงจากทุกภาคส่วนในสังคมว่าจะเป็นการสร้างความแตกแยกในสังคม แต่ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่นำพาทั้งยังคงมีพฤติการณ์รณรงค์เสนอแนวความคิดดังกล่าวให้กับประชาชนทั่วไปเพื่อให้เป็นฉันทานุมัติผ่านรูปแบบนโยบายของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ อย่างต่อเนื่อง พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องทั้งสองที่เกี่ยวกับการรณรงค์แก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒

การที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ นำเสนอนโยบายดังกล่าวให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อใช้เป็นนโยบายรณรงค์การหาเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๖ และปัจจุบันยังคงปรากฏนโยบายแก้ไขเพิ่มเติมอยู่บนเว็บไซต์ของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒

พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องทั้งสอง สมาชิกพรรค สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรค และแนวร่วม กระบวนการต่าง ๆ ปรากฏข้อมูลจากหนังสือของผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม ศาลอาญา ศาลอาญารุงเทพใต้ ศาลอาญาดลิ่งชั้น ศาลจังหวัดนนทบุรี และศาลจังหวัดสมุทรปราการ รวมทั้งจากการไต่สวนพยานบุคคล เฟซบุ๊กส่วนตัวของกลุ่มบุคคลที่เป็นกระบวนการ พบว่า มีกลุ่มบุคคลผู้มีชื่อทำกิจกรรม “ยื่น หยุด ชัง” มีชื่อเรียกร้องให้พรรคการเมืองทุกพรรคเสนอนโยบายยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มีกลุ่มบุคคลซึ่งปัจจุบันเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ จัดชุมนุมโดยแนวร่วมคณะราษฎรยกเลิก ๑๑๒ (ครย. ๑๑๒) มีการรณรงค์ให้ยกเลิกหรือแก้ไขมาตรา ๑๑๒ มีพฤติการณ์สนับสนุนเรียกร้องให้ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ โดยโพสต์ข้อความในเฟซบุ๊กส่วนตัว มีทั้งกลุ่มบุคคลทั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรค ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖ พรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ จัดกิจกรรมปราศรัยใหญ่ ณ สวนสาธารณะเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยนางสาวทานตะวัน ตัวตุลาหนท์ และนางสาวอรรชรณ ภูพงษ์ ขึ้นเวทีปราศรัยและเชิญชวนให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ รวมถึงว่าที่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ร่วมกิจกรรม “คุณคิดว่า มาตรา ๑๑๒ สมควรยกเลิกหรือแก้ไข” ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ติดสติ๊กเกอร์ในช่อง “ยกเลิก” ผู้ถูกร้องที่ ๑ โต้แย้งว่าเป็นเพียงการแสดงออกเพื่อโน้มน้าวให้ผู้ตั้งกระทู้ถามและผู้ฟังการปราศรัยโดยทั่วไปสงบสติอารมณ์ลงก่อนที่จะฟังผู้ถูกร้องที่ ๑ ปราศรัยถึงเหตุผลที่สมควรแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ มากกว่าที่จะยกเลิกนั้น แต่เมื่อปรากฏในหนังสือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ปราศรัยความตอนหนึ่งว่า “...พี่น้องประชาชนเสนอกฎหมายยกเลิก ม. ๑๑๒ เข้ามา พรรคก้าวไกลก็จะสนับสนุนเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นต้องขอโทษน้องทั้งสองคนที่พี่ต้องแก้ไข ม. ๑๑๒ ในสภาก่อน ถ้าสภายังไม่ได้รับการแก้ไข ก้าวไกลจะออกไปสู้ด้วยกันครับ” แสดงให้เห็นถึงทัศนคติของผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งเป็นหัวหน้าพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ในขณะที่พร้อมจะสนับสนุนการยกเลิกประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ทำให้บทบาทผู้นำในการคุ้มครองสถาบันกษัตริย์หมดสิ้นไป เพราะหากไม่ได้รับการแก้ไขภายในสภาผู้แทนราษฎรก็พร้อมที่จะดำเนินการโดยอาศัยวิถีทางอื่นนอกเหนือจากกระบวนการนิติบัญญัติ

นอกจากนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ หลายราย ได้แก่ นายปิยรัฐ จงเทพ จำนวน ๒ คดี นางสาวชลธิชา แจ้จเร็ว จำนวน ๒ คดี และนางสาวรัชชก ศรีนอก เป็นต้น การกระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ นั้น เป็นความผิดอาญา ผู้กระทำจะต้องมีการกระทำที่เข้า องค์ประกอบแห่งความผิด จึงจะถูกกล่าวหาและดำเนินคดีได้ ผู้ถูกร้องทั้งสองจึงไม่อาจกล่าวอ้างได้ว่าเป็นความเห็นต่างหรือเป็นคดีการเมือง เพราะการใช้สิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ มีข้อห้ามมิให้ใช้สิทธิหรือเสรีภาพ หากเป็นการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อย หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน นอกจากนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรืออดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ยังมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเป็นนายประกันให้กับผู้ต้องหา หรือจำเลยในข้อหาตามมาตรา ๑๑๒ ได้แก่ นายรังสิมันต์ โรม นางสาวสุทธรวรรณ สุบรรณ ณ อยุธยา นายทองแดง เบ็ญจะปัก นางอมรัตน์ โชคปมิตต์กุล และนายธีรรัชชัย พันธุมาศ หากประชาชนทั่วไปซึ่งไม่รู้เจตนาแท้จริงของผู้ถูกร้องทั้งสอง อาจหลงตามกับความคิดเห็นที่ผู้ถูกร้องทั้งสองแสดงออกผ่านการเสนอร่างกฎหมายและนโยบายของพรรค ประกอบกับศาลรัฐธรรมนูญเคยมีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓/๒๕๖๒ ได้วางหลักไว้ว่า สาระสำคัญ ซึ่งเป็นหลักการขั้นพื้นฐานของระบอบการปกครองประชาธิปไตยของไทย ได้ระบุไว้ในความของ พระราชหัตถเลขาที่ ๑/๖๐ ลงวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ว่า พระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์ชั้นสูงดำรงฐานะอยู่เหนือการเมือง โดยเฉพาะในแง่การไม่เข้าไปมีบทบาท เป็นฝักฝ่ายต่อสู้แข่งขันรณรงค์ทางการเมืองอันอาจจะนำมาซึ่งการโจมตี ตีเตียน และกระทบกระเทือน ต่อความเป็นกลางของสถาบันพระมหากษัตริย์ต้องถูกลบล้างไป ดังปรากฏเป็นที่ประจักษ์ในคำวินิจฉัย ที่ ๖/๒๕๔๓ และสอดคล้องกับหลักการที่ถือว่า พระมหากษัตริย์ “ทรงราชย์ แต่มิได้ทรงปกครอง”

การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองใช้นโยบายการเสนอกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ อันมีผลเป็นการลดสถานะของสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นนโยบายพรรคในการหาเสียง เลือกตั้ง และยังคงดำเนินการและรณรงค์อย่างต่อเนื่อง เป็นการใช้นโยบายพรรคการเมืองโดยนำสถาบัน พระมหากษัตริย์ลงมาเพื่อหวังผลคะแนนเสียงและประโยชน์ในการชนะการเลือกตั้ง มุ่งหมายให้สถาบัน พระมหากษัตริย์ของประเทศไทยที่เป็นศูนย์รวมใจคนไทยทั้งชาติอยู่ในฐานะคู่ขัดแย้งกับประชาชน ทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์ต้องเข้าเป็นฝักฝ่ายต่อสู้แข่งขันรณรงค์ทางการเมืองอันอาจจะนำมาซึ่ง การโจมตี ตีเตียน โดยไม่คำนึงถึงหลักการพื้นฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งมีหลักสำคัญว่าพระมหากษัตริย์ต้องดำรงฐานะอยู่เหนือการเมือง และความเป็นกลางทางการเมือง การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๑๒ และใช้เป็นนโยบายพรรคในการหาเสียงเลือกตั้ง จึงเป็นการกระทำที่ใช้เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นโดยเจตนาเขาะกร่อนบ่อนทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ ลดทอนความสำคัญของสถาบันให้ต่ำลง หรืออ่อนแอลง จนกระทั่งนำไปสู่การล้มล้างปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขในที่สุด

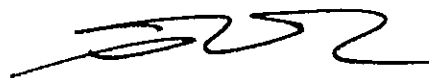
ในส่วนข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องทั้งสองที่ว่า ตามหลักการปกครองเสรีประชาธิปไตย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่เป็นผู้แทนของประชาชนในการขับเคลื่อนนโยบายที่หาเสียงไว้ และการเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายตามนโยบายที่ให้ไว้ต่อประชาชนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการกระทำในฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นเอกสิทธิ์ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) ไม่ตกอยู่ภายใต้อาณัติพรรคการเมืองนั้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๔ เป็นการดำเนินการโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สังกัดพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ ทั้งสิ้น โดยผู้ถูกร้องทั้งสองได้เบิกความต่อศาลยอมรับว่า พรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ นำเสนอนโยบายดังกล่าวให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อใช้เป็นนโยบายรณรงค์หาเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. ๒๕๖๖ และปัจจุบันยังคงปรากฏนโยบายการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ อยู่บนเว็บไซต์ของพรรคผู้ถูกร้องที่ ๒ นอกจากนี้ พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องทั้งสองตามที่กล่าวถึงแล้วข้างต้น การกระทำเป็นเครื่องชี้เจตนาเห็นได้ว่า เป็นการกระทำที่มีเจตนาทำลายล้างสถาบันพระมหากษัตริย์โดยชัดแจ้งเป็นการเขาะกร่อนบ่อนทำลายการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ข้อโต้แย้งของผู้ถูกร้องทั้งสองไม่อาจรับฟังได้

กรณีที่ผู้ถูกร้องทั้งสองโต้แย้งว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ มีองค์ประกอบของการกระทำอันจะเป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้นั้น จะต้องเป็นการใช้ “สิทธิหรือเสรีภาพ” แต่เมื่อพิจารณาคำว่า “สิทธิ” หมายถึง อำนาจที่กฎหมายรับรองและให้ความคุ้มครองป้องกันมิให้บุคคลใดรุกรานหรือใช้สิทธิเกินส่วนของตนเองอันถือเป็นการล่วงละเมิดต่อสิทธิของผู้อื่น ส่วนคำว่า “เสรีภาพ” หมายถึง เป็นสภาวะของมนุษย์ที่เป็นอิสระในการกำหนดว่าตนเองจะกระทำการหรือไม่กระทำการอันใด ทั้งนี้ การใช้เสรีภาพจะต้องไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่นด้วยซึ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดกรอบการใช้สิทธิเสรีภาพตามหลักสากล (International Covenant on Civil and Political Rights - ICCPR) ไว้ ๓ ข้อ ดังนี้ (๑) ต้องไม่กระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของชาติ (๒) ต้องไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อย และ (๓) ต้องไม่กระทบสิทธิเสรีภาพของคนอื่น พิจารณาพฤติกรรม

ของผู้ถูกร้องทั้งสองแล้ว จึงรับฟังได้ว่า จากพฤติการณ์ทั้งหมดของผู้ถูกร้องทั้งสอง กรรมย่อมเป็นเครื่องชี้เจตนาว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองยังใช้สิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเพื่อเรียกร้องให้มีการทำลายการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยเจตนา ช่อนเร้นหรือเซาะกร่อนบ่อนทำลายการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นนโยบายโดยผ่านการเสนอร่างกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และใช้เป็นนโยบายพรรค การดำเนินการรณรงค์ให้มีการยกเลิกหรือการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาของผู้ถูกร้องทั้งสอง ยังคงมีลักษณะดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน กระทำเป็นขบวนการ โดยใช้หลายพฤติการณ์ประกอบกัน ทั้งการชุมนุมเรียกร้อง การรณรงค์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ การใช้เป็นนโยบายหาเสียงเลือกตั้ง และการเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร หากยังปล่อยให้ผู้ถูกร้องทั้งสองกระทำการดังกล่าวต่อไป ย่อมไม่ไกลเกินเหตุที่จะนำไปสู่การล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสมดังเจตนาของผู้ถูกร้องได้ การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองจึงเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจสั่งการให้เลิกการกระทำดังกล่าวที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคตได้ตามมาตรา ๔๙ วรรคสอง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง และสั่งการให้ผู้ถูกร้องทั้งสองเลิกการกระทำเพื่อให้มีการยกเลิกหรือแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ และเลิกการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น เพื่อให้มีการยกเลิกหรือแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๙ วรรคสอง

(นายวรวิทย์ กังคศิเทียม)

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ